

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ СТОЛИЧНОГО ОКРУГУ

вул. Солом'янська, 1, м. Київ, 03035, тел. (044) 209-12-56 E-mail: stolica@dei.gov.ua,
сайт www.stolreg.dei.gov.ua, код ЄДРПОУ 42163667

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

✓ **Рахункова палата**

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601
e-mail: rp@rp.gov.ua

Головне управління ДПС (ДФС) у м. Києві

вул. Шолуденка, 33/19, м. Київ, 04116

Головне управління ДПС (ДФС) у Київській області

вул. Народного Ополчення, 5а, м. Київ, 03151

Головне управління державної казначейської служби України у м. Києві

вул. Терещенківська, 11-А, м. Київ, 01601

Головне управління державної казначейської служби України у Київській області

площа Лесі Українки, 1, м. Київ, 01196

Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації

вул. Басейна, 1/2 А, м. Київ, 01004

Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація)

вул. Турівська, 28, м. Київ, 04080

Про розгляд листа

За результатом розгляду, в межах компетенції Державної екологічної інспекції Столичного округу (далі – Інспекція), листа Рахункової палати від 09.08.2022 №16-989 (вх. від 12.08.2022 №233/6/2-24), щодо направлення рішення Рахункової палати від 26.07.2022 №15-3 «Про розгляд Звіту про результати аналізу стану повноти нарахування та своєчасності надходження екологічного податку, який справляється за

ДЕІ Столичного округу

2/4/6/2-24/1654 від 06.09.2022

АСУД "ДОК ПРОФ З"
ДЕІ Столичного округу
2/4/6/2-24/1654 від 06.09.2022
Підписання КЕП Обрідан Олексій
Сергійович

№827/06 від 12.09.2022

викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення» (далі – Рішення) та Звіту Рахункової палати «Про результати аналізу стану повноти нарахування та своєчасності надходження екологічного податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення», затвердженого рішенням Рахункової палати від 26.07.2022 №15- 3 на розгляд та реагування, повідомляємо.

Інспекція здійснює свою діяльність відповідно до Положення про Державну екологічну інспекцію Столичного округу, затвердженого (у новій редакції) наказом Держекоінспекції України від 01.06.2021 № 253. Повноваження Інспекції поширюються на територію міста Києва та Київської області. Голови Київської міської та Київської обласної державних адміністрацій координують діяльність Інспекції та сприяють їй у виконанні покладених на неї завдань.

На сьогодні якість атмосферного повітря в Україні визначається як незадовільна, а у деяких регіонах – вкрай незадовільна. Загалом від забруднення повітря страждають найбільше наряду з такими історичними промисловими регіонами як Дніпропетровська, Донецька Луганська Запорізька і місто Київ й Київська область.

За індексом забруднення атмосфери (ІЗА), який враховує ступінь забруднення атмосферного повітря за п'ятьма пріоритетними забруднювальними домішками, рівень забруднення повітря, що оцінювався як високий, спостерігався й у місті Київ (ІЗА=9,6), при тому, що індустриальні міста Запоріжжя й Краматорськ мають менший ІЗА=8 й ІЗА=7,5 відповідно.

Органами, що контролюють справляння надходжень екологічного податку, відповідно до постанови № 106

[У редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 1019 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106»]:

- до 28.01.2020 визначено ДФС і Мінекоенерго (за ККДБ 19010100 і 19011000);
- з 28.01.2020 – ДПС і Мінекоенерго (за ККДБ 19010100 і 19011000)

[У зв'язку із набранням чинності змінами, внесеними у додаток до постанови № 106 постановою Кабінету Міністрів України від 15.01.2020 № 14 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо скорочення переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню»];

- з 17.09.2020 – ДПС (за ККДБ 19010100 і 19011000) і Міндовкілля (за ККДБ 19010100)

[У зв'язку із набранням чинності змінами, внесеними у додаток до постанови № 106 постановою Кабінету Міністрів України від 09.09.2020 № 826 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України з питань діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів»];

- з 10.09.2021 – ДПС і Міндовкілля (за ККДБ 19010100 і 19011000)

[У зв'язку із набранням чинності змінами, внесеними у додаток до постанови № 106 постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2021 № 944 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106»];

Слід зазначити, що в додатках 1 до законів України про державний бюджет на відповідний рік (в тому числі на 2019–2021 роки) екологічний податок, включаючи екологічний податок за ККДБ 19010100 та 19011000, відображався за загальним ККДБ 19010000.

Згідно з підпунктом 1 пункту 2 постанови № 106 органам, що контролюють

справляння надходжень бюджету, доручалося забезпечити відповідно до законодавства здійснення постійного контролю за правильністю та своєчасністю надходження до державного та місцевих бюджетів податків, зборів, платежів та інших доходів згідно з переліком, а також ведення обліку таких платежів у розрізі платників з метою забезпечення повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів.

Зарахування загальнодержавних податків та зборів до державного і місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу (пункт 9.3 статті 9 Податкового кодексу). Бюджетним кодексом визначено, що:

- 45 % екологічного податку за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (крім екологічного податку, що справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення, який зараховується до загального фонду державного бюджету у повному обсязі) зараховується до надходжень загального фонду державного бюджету (пункт 161 частини другої статті 29);
- 55 % екологічного податку – до надходжень спеціального фонду місцевих бюджетів, у тому числі: до бюджетів місцевого самоврядування (крім бюджетів міст Києва та Севастополя) = 25 %, обласних бюджетів та бюджету Автономної Республіки Крим = 30 %, бюджетів міст Києва та Севастополя = 55 % (пункт 41 частини першої статті 691)

[«Про Державний бюджет України на 2020 рік» (зі змінами, внесеними, зокрема, Законом України від 13.04.2020 № 553 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»)].

Крім того нагадуємо, що відповідно до статті 250.12. Податкового кодексу України, контролюючі органи ДПС (ДФС) залучають за попереднім погодженням працівників органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища для перевірки правильності визначення платниками податку фактичних обсягів викидів стаціонарними джерелами забруднення, скидів та розміщення відходів.

Додатково повідомляємо, що з дати початку здійснення повноважень 01.10.2018 у період до 23.02.2022, Інспекцією проведено 4604 заходи державного нагляду (контролю) та перевірено 8367 ресурсних напрямки по дотриманню вимог природоохоронного законодавства (5243 планових та 3124 позапланових). За результатами складено 5049 адмінпротоколів на суму 1,7 млн. грн., розраховано збитків на суму 1,4 млрд. грн. та подано до суду 34 позови для отримання рішення про тимчасову заборону (зупинку) діяльності підприємств.

Стосовно абзацу другого пункту 4 Рішення, щодо ненадання або надання не у повному обсязі Інспекцією інформації про факти порушень суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері атмосферного повітря до територіальних органів ДПС (ДФС – Державної фіскальної служби України), інформуємо про наступне.

На виконання доручення Державної екологічної інспекції України від 16.11.2018 № 2/5-8-7941, Інспекцією, починаючи з IV кварталу 2018 року по теперішній час, щокварталу направляються листи до Головного управління ДПС (ДФС) у м. Києві та Головного управління ДПС (ДФС) у Київській області з інформацією стосовно фактів

наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного дозволу, перевищення зазначених у дозволі гранично допустимих викидів забруднюючих речовин тощо), виявлені за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства.

Водночас встановлено, що Держекоінспекцією Столичного округу надіслано ГУ ДПС у Київській області інформацію про 118 фактів наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, яка цим ГУ залишена без реагування.

ГУ ДПС у Київській області працівники Держекоінспекції Столичного округу до проведення документальних перевірок платників екологічного податку не залучалися.

Наголошуємо, що екологічний податок за своєю економічною сутністю є компенсацією за шкоду, заподіяну навколишньому середовищу, сума сплаченого податку повинна покривати витрати на фінансування заходів, необхідних для відновлення навколишнього середовища, та відповідати сумі нанесеній навколишньому середовищу шкоди. З одного боку, екологічний податок за викиди є одним із джерел наповнення доходів бюджету, а з іншого, повинен стимулювати забруднювачів до мінімізації викидів та забруднення атмосферного повітря за рахунок впровадження екологічних технологій.

Разом з тим акцентуємо увагу, що ставки екологічного податку за викиди в Україні, наприклад порівняно з країнами ЄС, є наднизькими та не стимулюють зменшення шкідливих викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря і не забезпечують потрібних для вирішення природоохоронних завдань надходжень до спеціального фонду місцевих бюджетів.

Законом України від 28.02.2019 № 2697 затверджено Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року, введені в дію з 01.01.2020, очікуваними результатами яких є досягнення у 2030 році Україною такого рівня збалансованого (сталого) розвитку, за якого залежність від використання невідновлювальних природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища будуть зведені до екосистемно прийнятних рівнів, а також створення умов для впровадження найкращих наявних низьковуглецевих, ресурсозберігаючих технологій виробництва, що дасть змогу істотно зменшити обсяг викидів парникових газів та забруднюючих речовин в атмосферне повітря. У 2019 році Президент України підтримав забезпечення досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України, викладених у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», які передбачають низку завдань у сфері охорони навколишнього природного середовища. Зокрема, завданням 11.5 цілі 11 «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів» є зменшення негативного впливу забруднюючих речовин, у тому числі на довкілля міст, шляхом використання інноваційних технологій та виробництв. Кабінетом Міністрів України також затверджено документи, які регулюють окремі аспекти у сфері екологічної політики, зокрема: Енергетичну стратегію України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», Концепцію реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стосовно пункту 8 Рішення повідомляємо, Інспекцією здійснено повний аналіз стосовно пред'явлених претензій та позовів за шкоду, заподіяну державі внаслідок

порушення законодавства про охорону атмосферного повітря див. таблиця 1 (додається), відповідно до якого у відсотковому співвідношенні сплата виставлених претензій Інспекції склала – 81,81 %.

Також, відповідно до чинного законодавства позовна давність у справах по стягненню збитків завданих державі порушенням вимог природоохоронного законодавства складає 3 роки.

Суб'єкти господарювання, протягом періоду в 6 місяців, в судовому порядку мають право визнати дії Інспекції щодо проведеної перевірки неправомірними, що виключає можливість стягнути збитки в подальшому.

Отже, Інспекцією буде здійснено всі необхідні заходи з метою звернення до суду, в межах встановленого строку позовної давності, в разі наявності бюджетних асигнувань.

У Інспекції існує обмеження в частині бюджетних асигнувань для сплати судового збору.

Так, у 2019 році для сплати судового збору Інспекції за КПКВК 2705010 «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю» за статтею витрат КЕКВ 2800 «Інші поточні видатки» було виділено 142,936 тис. грн.

У 2020 році Інспекцією до Державної екологічної інспекції України був поданий бюджетний запит за КПКВК 2705010 «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю» за статтею витрат КЕКВ 2800 «Інші поточні видатки» для виділення 180,00 тис. грн для сплати судового збору – водночас, виділено тільки 102,057 тис. грн, що становить 57 відсотків від бюджетного запиту.

У 2021 році заплановано використати та подано бюджетний запит до Державної екологічної інспекції України за КПКВК 2705010 «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю» за статтею витрат КЕКВ 2800 «Інші поточні видатки» про виділення 3 000,00 тис. грн – виділено тільки 400,00 тис. грн, що становить тільки 13 відсотків від бюджетного запиту.

На 2022 рік Інспекцією подано бюджетний запит до Державної екологічної інспекції України за КПКВК 2705010 «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю» за статтею витрат КЕКВ 2800 «Інші поточні видатки» кошторисними призначеннями за період з січня по вересень 2022 року передбачено фінансування у сумі 327 300,00 грн – проте попередньо заплановано виділення тільки 700,00 тис. грн, що становить 23 відсотки від бюджетного запиту, але фактично фінансування здійснено у сумі 7 840,00 грн.

Варто зазначити, що це є істотною проблемою, оскільки суми розрахованих збитків суттєво перевищують можливості Інспекції, в частині сплати судового збору, для їх стягнення.

Враховуючи викладене, з метою здійснення Інспекцією діяльності, спрямованої на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, вбачається доцільним звільнити Інспекцію від сплати судового збору.

Станом на 31.08.2022 по загальній кількості виставлених претензії про відшкодування збитків заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону атмосферного повітря за період 2019-2021 рр., у Інспекції залишилося 3 несплачених претензії на загальну суму 587,941 тис. грн.

Разом з цим, у зв'язку із наявною мінімальною кількістю у Інспекції відповідних бюджетних асигнувань для сплати судового збору за подання позову до господарського суду, з метою вжиття заходів, найближчим часом, в порядку статті 23 Закону України «Про прокуратуру» (далі – Закон) Інспекцією буде направлено матеріали претензій про відшкодування по нарахованим збиткам заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону атмосферного повітря до органів прокуратури для забезпечення представництва інтересів держави в особі Інспекції в суді, з метою стягнення збитків із суб'єктів господарювання, план заходів див. у таблиці 2 (додається).

Також, Інспекцією підготовлено запит до Державної фіскальної служби України, щодо надання аналогічної до Звіту по атмосферному повітря, вкрай необхідної інформації по:

- скидам забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
- розміщенню відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання);
- рентна плата за спеціальне використання води.

З метою належної взаємодії та обміну інформацією між Міндовкілля, ДПС (ДФС), структурними підрозділами екології та природних ресурсів ОДА/КМДА, територіальними і міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції та її територіальними та міжрегіональними органами й маючи на меті знизити негативний вплив на повноту і своєчасність надходження екологічного податку за викиди до державного та місцевих бюджетів, просимо вищезазначені органи щомісяця обмінюватися інформацією, яка в подальшому слугуватиме для ефективності сплати екологічного податку суб'єктами господарювання.

Додатки: 1. Таблиця 1 «Аналіз стягнення пред'явлених претензій та позовів за шкоду, заподіяну державі внаслідок порушення законодавства про охорону атмосферного повітря Державної екологічної інспекції Столичного округу» на 1 арк. в 1 прим.;

2. Таблиця 2 «Графік направлення Претензій до суду» на 1 арк. в 1 прим.

В.о. начальника

Олексій ОБРІЗАН

Таблиця 1

Аналіз стягнення пред'явлених претензій та позовів за шкоду, заподіяну державі внаслідок порушення законодавства про охорону атмосферного повітря Державної екологічної інспекції Столичного округу

Роки	Загальна сума розрахованих збитків, тис. грн.	Пред'явлено претензій та позовів		Стягнуто претензій та позовів				
		Кількість	Сума, тис. грн.	Кількість	Відсоток	Сума, тис. грн		
						всього	В т.ч. стягнуто в добровільному порядку	В т.ч. стягнуто в примусовому порядку, за рішенням судів
2019	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	4,500	1	4,500	-	-	-	-	-
2021	1269,486	21	1269,486	18*	81,81	457,104	457,104	-

* - ТОВ «ШАМРАЇВСЬКИЙ ЦУКОР» було сплачено Претензію від 29.12.2021 №142/08-06 про відшкодування збитків у розмірі 224 441,13 грн заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону атмосферного повітря 25.01.2022, у зв'язку із чим сплата не увійшла у звітність 2021 року (при розрахунку відсотковості із врахуванням цієї претензії сплати становлять 86,36 %)

Таблиця 2

ГРАФІК НАПРАВЛЕННЯ ПРЕТЕНЗІЙ ДО СУДУ

№ п/п	Назва суб'єкта господарювання	Код за ЄДРПОУ	Номер Претензії	Дата Претензії	Сума розрахованих збитків, тис.грн	Ресурсний напрямок розрахунку збитків, завданих державі	Термін виконання
1	ПП «ТАЙКУН»	24253349	49/08-06	16.06.2021	479,780	Стягнення збитків за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного Дозволу.	До 20.09.2022
2	ТОВ «УКРМІТБЕСТ»	41010832	56/08-06	05.07.2021	87,992	Стягнення збитків за перевищення граничнодопустимих рівнів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	До 15.10.2022
3	ТОВ «БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ КВАДР»	35929323	92/08-06	22.09.2021	19,169	Стягнення збитків за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного Дозволу.	Матеріали перевірки направлено до прокуратури з метою пред'явлення останніми позову від 15.06.2022 №9/6/2-27/990